

TISKOVÁ ZPRÁVA

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA POMÁHÁ ODSTRAŇOVAT JAZYKOVÉ BARIÉRY HANDICAPOVANÝCH DIVÁKŮ ČESKÉ TELEVIZE

Plzeň, 17. 1. 2012 – Katedra kybernetiky Fakulty aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni pracovala pět let na vývoji systému, který by zpřístupnil neslyšícím divákům České televize její produkci. Výsledkem projektu finančně podpořeného MŠMT a Českou televizí je systém automatického rozpoznávání mluvené řeči, který je schopen automaticky titulkovat živé TV pořady.

V červenci 2006 zahájila Katedra kybernetiky FAV společně se spin-off SpeechTech, s.r.o. řešení pětiletého výzkumného projektu „Eliminace jazykových bariér handicapovaných diváků České televize“ (ELJABR). Projekt usiloval o podporu sluchově handicapovaných diváků při jejich sledování programů České televize. Jedním z cílů projektu bylo vyvinout systém, který by byl schopen automaticky titulkovat zpravodajské, diskusní, sportovní a další živé pořady vysílané Českou televizí. Ta je ze zákona povinna vybavit skrytými titulky minimálně 70 procent vysílaných pořadů.

„Samotné automatické titulkování může probíhat dvěma způsoby,“ vysvětluje vedoucí katedry Josef Psutka. *„Systém automatického rozpoznávání mluvené řeči buď rozpoznává přímo originální zvukovou stopu a přepisuje ji do textu, nebo se zvuková stopa přemlouvá tzv. stínovým řečníkem. Systém pak převádí řeč stínového řečníka do titulků.“*

V listopadu 2008 proběhl první test s on-line automatickým titulkováním přenosu ze zasedání poslanecké sněmovny na programu ČT 24. Systém běžel nejprve rok a půl v experimentálním provozu a od května 2010 jej zajišťují řešitelé projektu pro ČT jako stálou službu. Celkem bylo odvysíláno přes 700 hodin přenosů se skrytými titulky. Diváci si je mohou vyvolat vždy v době vysílání záznamů těchto přenosů na teletextové stránce 888. *„Poměrně originální je i skutečnost, že celý systém vytváření on-line titulků je umístěn na půdě Západočeské univerzity v Plzni a zvuková stopa i výsledné titulky jsou z Prahy do Plzně a zpět posílány po jedné ISDN telefonní lince,“* uvádí Josef Psutka.

Druhý způsob titulkování s využitím stínového řečníka se v současné době používá u živého pořadu „Otázky Václava Moravce“.

Dalším výsledkem projektu je systém pro automatické vytváření doprovodné zvukové stopy televizního vysílání. Ta je určena zejména pro diváky, kteří mají problémy s vnímáním zvukové stopy současných televizních pořadů – vadí jim snížená srozumitelnost reálných dialogů, případně i doprovodná hudební složka. Vytvářená stopa obsahuje pouze syntetickou řeč neutrálního charakteru bez emotivní a rušivé podkresové složky na pozadí s klidným tempem a dynamikou. S prvním experimentálním vysíláním se počítá v průběhu roku 2012.

Mimo plánované výsledky projektu řešitelé navrhli také poměrně unikátní zařízení – trenažér pro výuku stínových řečníků. Mají patentovanou i metodiku vlastního tréninku řečníků. Trenažér již vyzkoušela první skupina stínových řečníků z řad pracovníků ČT a vybraných studentů ZČU. Přesnost vytváření titulků se u tohoto způsobu pohybuje kolem 98 procent.

Kontakt:

Prof. Ing. Josef Psutka, CSc., vedoucí katedry kybernetiky FAV, tel.: 377 63 2500, e-mail: psutka@kky.zcu.cz